

ensstemmelse med god presseskik, jf. lovens § 34 og § 43, stk. 1, nr. 1.

Til kapitel 10

Indgreb over for den indsatte

Lovforslagets kapitel 10 (§§ 60-66) regulerer betingelserne for og fremgangsmåden ved en række indgreb over for den indsatte. De indgreb, der omfattes, er undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum (visitation), fotografering og optagelse af fingeraftryk, magtanvendelse, udelukkelse fra fællesskab og sikringsmidler i form af håndjern og sikringscelle.

Undersøgelse af den indsatte person og opholdsrum

Til § 60

Bestemmelsen vedrører spørgsmålet om institutionens adgang til at undersøge den indsatte person og opholdsrum (visitation). Bestemmelsen svarer til § 60 i Straffelovrådets lovudkast, jf. pkt. 5.8.1. i de almindelige bemærkninger til lovforslaget.

I *stk. 1* angives, under hvilke betingelser institutionen kan undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse i sit opholdsrum eller på sin person. Den grundlæggende betingelse for sådan undersøgelse er, at den er nødvendig for at sikre, at ordensbestemmelser overholdes eller sikkerhedshensyn iagttages.

Stk. 1 indeholder på den baggrund en ikke udtømmende opregning af nogle praktisk forekommende tilfælde, hvor undersøgelse kan komme på tale. Bestemmelsen er således ikke til hinder for, at institutionen til varetagelse af sine ordens- og sikkerhedsmæssige opgaver undersøger andre lokaliteter for effekter eller gennemgår den indsatte opholdsrum for eksempelvis beskadigelse af vinduesarmatur og andre bygningsdele. Endvidere vil der være mulighed for at undersøge grupper af indsatte på tilfældige tidspunkter og steder.

Med udtrykket »undersøge, hvilke effekter en indsat har i sin besiddelse på sin person« sigtes til indgreb, der har karakter af legemsbesigtigelse, dvs. de former for indgreb, hvor der ikke sker nogen indtrængen i det menneskelige legeme eller nogen egentlig beføling af legemet i undersøgelsesøjemed. Der tænkes bl.a. på besigtigelse, der ikke kræver egentlig afklædning, men f.eks. opknapping af en skjorte eller opsmøgning af et ærme for at se efter skjulte effekter. Om fotografering og optagelse af fingeraftryk af den indsatte i identifikationsøjemed henvises til lovforslagets § 61 og bemærkningerne til denne bestemmelse.

Stk. 2 indebærer en lovfæstelse af adgangen til at foretage en nærmere undersøgelse af den indsatte person, dvs. indgreb, hvor beføling af legemet er et led

i selve undersøgelsen. Der tænkes bl.a. på ydre undersøgelser, der består i en beføling af legemets overflade, f.eks. for at finde kapsler skjult under huden, udtagelse af blodprøver og ultralyd- og røntgenundersøgelser. Omfattet er også undersøgelse af legemets hulrum og andre undersøgelser af legemets indre, f.eks. rektoskopi og gynækologisk undersøgelse.

Under hensyn til den indgribende karakter er adgangen til at undersøge i de her omhandlede tilfælde betinget af, at der kan påvises bestemte grunde til at antage, at den indsatte er i uretmæssig besiddelse af effekter. Endvidere kan bestemmelse om gennemførelse af en sådan nærmere undersøgelse alene træffes af institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil.

Stk. 3 indeholder den såkaldte proportionalitetsgrundsætning, hvorefter det er en forudsætning for undersøgelse efter såvel *stk. 1* som *stk. 2*, at andre og lempeligere midler har været forsøgt eller åbenbart vil være utilstrækkelige.

Stk. 4 indeholder den såkaldte skånsomhedsgrundsætning, hvorefter visitation skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

I *stk. 5* fastsættes det, at undersøgelse, der indebærer afklædning af den indsatte, kun undtagelsesvis må foretages og overværes af andre end personer af samme køn som den indsatte eller sundhedspersonale.

I *stk. 6* fastsættes det, at undersøgelse som nævnt i *stk. 2*, jf. ovenfor, kun må foretages under medvirken af en læge, og at lægen tager stilling til, om indgrebets gennemførelse under hensyn til den hermed forbundne smerte og risiko samt den indsatte tilstand er lægeligt forsvarlig. Reglerne om medvirken af læge ved visse undersøgelser af den indsatte svarer til reglerne om medvirken af læge ved legemsundersøgelse i retsplejelovens § 792 e, *stk. 3*, jf. § 792, *stk. 1*, nr. 2. Det indebærer bl.a., at der for lægers foretagelse af legemsundersøgelser også gælder de almindelige lægelige regler, herunder etiske regler og principper, jf. Folketingstidende 1988-89, tillæg A, sp. 2252.

Stk. 7 indebærer en lovfæstelse af adgangen til efter bestemmelse af institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil, at tilbageholde effekter, der findes i den indsatte besiddelse, i tilfælde, hvor det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn.

Stk. 8 medfører en lovfæstelse af adgangen til at gennemlæse og efter bestemmelse af institutionens leder eller den, der bemyndiges hertil, at tilbageholde breve og andre optegnelser i den indsatte besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn. Henvisningen til lovforslagets § 56 indebærer, at reglerne om ukontrolleret brevveksling